

[Statsministeren.]

med det samme — være rigtigt at søge dette Arbejde fortsat, og hvis det er muligt, forstærket.

Ved Jordlovsudvalgets Medvirkning var der dernæst paa det Tidspunkt, denne Opgørelse blev foretaget, oprettet 566 Husmandsbrug i Sønderjylland, deraf 309 ved Udstykning af tidligere Domænegaaarde, som ved Landsdelens Overgang var gaaet over i den danske Stats Eje. Desuden har Landbrugsministeren ved Lov Nr. 137 af 1. Juni 1929 faaet Bemyndigelse til af Jordfondens Midler at anvende indtil 10 Mill. Kr. til Fremme af Udstykningen i Sønderjylland ved Indkøb af Jord, Udførelse af Grundforbedringsarbejder og Anlæg af de for Udstykningen nødvendige Veje. Der var paa det Tidspunkt, Opgørelsen blev foretaget, anvendt 4 762 000 Kr. i Henhold her til til Køb af Jord i Sønderjylland, og deraf stod en væsentlig Del i Forbindelse med Gennemførelsen af Akkorder for Ejere af de Landejendomme, fra hvilke Jorden udstykkedes.

Staten har ogsaa medvirket til Løsning af mere begrænsede Opgaver til Fordel for Landbruget. Jeg skal i denne Forbindelse blot nævne Afvandingen af Marsken ved Tønder, som er afsluttet. Ved dette Foretagende er ca. 9 500 ha frugtbar Jord reddet fra Forsumpning og er nu vel egnet til Dyrkning af alle Slags Afgrøder. Omkostningerne ved dette Foretagende andrager over 6 Mill. Kr., hvoraf de $\frac{2}{3}$ bæres af Staten, medens $\frac{1}{3}$ forudsettes baaret af Lodsejerne, men ogsaa denne Trediedel er stillet til Raadighed af Staten som Laan, der skal amortiseres i Løbet af 30 Aar.

Naar man saaledes tager et Overblik over den Indsats, som den danske Stat siden 1920 har gjort i Sønderjylland til Imødegaaelse af de økonomiske Vanskeligheder, kan man ikke undgaa at lægge Mærke til en Forskydning i Maaden, hvorpaa Hjælpen er ydet — meget naturligt. Indtil omkring 1927 iværksattes en Række Særforanstaltninger, men efter den Tid er man ganske naturligt mere og mere gaaet over til at drage særlig Nytte af de Hjælpeforanstaltninger af almindelig Karakter, som den danske Lovgivning hjemler for de her omhandlede Erhverv. Ogsaa heri tør man vel se en Bekræftelse af den Opfattelse, at Tilpasningen til danske Forhold i det væsentlige er gennemført paa det økonomiske Omraade i Sønderjylland.

Som den første af disse almindelige Kriseforanstaltninger, som i særlig Grad er

kommet de sønderjyske Landsdele til gode, skal jeg nævne Loven af 31. Marts 1928 om Driftslaaneforeninger for Ejere og Brugere af Landejendomme. Man har ganske vist ikke gjort ligefrem gode Erfaringer med denne Lov i Sønderjylland. Der blev oprettet 10 saadanne Driftslaaneforeninger med et samlet Udlaan af noget over $1\frac{1}{4}$ Mill. Kr., og største Delen af disse Penge anses nu for tabt. Det oplyses fra de rette Sider, at Husmændene gennemgaaende har administreret Loven af 4. April 1928 om Begunstigelser for Driftslaaneforeninger til mindre Jordbrugere paa en særdeles god Maade. Men det samme kan ikke siges om de tilsvarende Foreninger for større Jordbrugere, som oprettedes i Henhold til Loven af 31. Marts 1928. Der siges mig, at Laanene for en meget væsentlig Del ikke blev anvendt efter Lovens Hensigt til Dækning af Avlsbrugets løbende Driftsudgifter, men til Betaling af gammel Gæld. I mange Tilfælde har Laantagerne, saa vidt man kan bedømme det, betragtet disse Laan som Penge, der ikke skulde tilbagebetales, og det solidariske Ansvar har man aabenbart ikke skænket nogen større Tanke.

Efter to forholdsvis gode Aar, 1928—29 og 1929—30, kom vi atter ud i store økonomiske Vanskeligheder for Landbruget. Til Forsøgene paa at imødegaa disse Vanskeligheder har den høje Rigsdag jo særdeles godt Kendskab og ved, at man ved en Række Foranstaltninger har søgt og fremdeles vil søge at bøde paa de almene Vanskeligheder, som Krisen medfører. Jeg skal altsaa ikke komme nærmere ind herpaa, men kun med Henblik paa Sønderjylland nævne to Ting: Krisehjælpen og Akkordlovgivningen.

Maalt med Ejendomsskylden for Landbrugsejendomme er der gaaet halvanden Gang saa meget Krisehjælp til Sønderjylland som til det øvrige Land. Med Hensyn til de Beløb, som er anvendt til Finansiering af Akkorder for Landbrugsejere, træder Forskellen endnu stærkere frem. Af 8 706 700 Kr., som i Maj Maaned var udlaant, var de 3 055 000 Kr. eller 35 pCt. gaaet til Sønderjylland. Siden er disse Tal væsentlig forrykket. Det er sagt mig nu, at Tallet siden er steget til over 5 Mill. Kr. til Sønderjylland foruden op imod $\frac{3}{4}$ Mill. Kr. fra Sønderjyllands Laanekasse.

Der er næppe Tvivl om, at Akkordloven, saa vidt man kan bedømme de foreliggende Resultater, er administreret paa særdeles dygtig Maade i de Udvalg, som denne Opgave har været betroet. Men naar der er opnaaet saa forholdsvis gode Resultater af dette Arbejde, saa hænger det ogsaa sam-